

جمهوری اسلامی افغانستان
وزیر دولت در امور رسیدگی به
حوادث

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د پېښو پروړاندې درسیدگی په
چارو کی د دولت وزیر

کمیسیون عالی دولتی مبارزه بات حوادث

دارالانشا

طرز العمل رسیدگی به وضعیت بی جاشدگان داخلی در جریان حادثه

سال (1394)

طرز العمل رسیدگی به وضعیت بی جا شدگان در جریان حادثه

مقدمه یا پیشینه

افغانستان بیشترین تعداد بیجاشدگان داخلی را به تناسب نفوس خویش در سطح جهان داراست.

چنانچه در حال حاضر حدود یک ملیون انسان بیجا شده داخلی ناشی از درگیری های مسلحانه ، تداوم جنگها ، حوادث طبیعی سیلابها ، خشکسالی ها ، لغزش زمین و زلزله در سرتاسر کشور با وضعیت نه چندان خوب بسر می برند .

در ازدیاد روز افزون تعداد بیجا شدگان داخلی به شکل کتلوی در کور عوامل و فکتور های متعدد دیگری چون تنازعات منطوقی ، کاهش محصولات ، بیکاری ، به وخامت گرائیدن وضعیت امنیتی ، فقر گسترده و بالاخره عودت مهاجرین از کشور های همسایه که اکثرا در شهرها و محلات شهری مسکن گزین شده باعث گردیده تاملیزان بیجاشدگان داخلی با گذشت هر سالی رو به افزایش باشد .

بنابراین موجودیت اماروارقام درشت بیجاشدگان داخلی در افغانستان با مقایسه سایر کشورها متفاوت است ، زیرا تعداد بیجاشدگان داخلی در وضعیت بیجاشدگان دائمی (دوامدار) قرار دارند، که بعضا حدود یک دهه را دربر گرفته است .

با توجه براینکه اکثرا بیجاشدگان داخلی در ساحات شهری انهم در سرپناهای غیر مقاوم و نهایت آسیب پذیر زندگی می نمایند ، و تا الحال به دلایل نبود امکانات و عدم موجودیت شرایط مناسب در جهت اسکان مجدد شان اقدامات عملی صورت نگرفته و با مشکلات زیادی مواجه میباشند که لازم دارد تادر شرایط حاد و اضطزاری از آنان مواظبت صورت گیرد .

همچنان کسانیکه جدیدا بالاثر عوامل جنگی و طبیعی بیجا می شوند و با مشکلات و محدودیتهای زیادی مواجه می گردند مسلما به رسیدگی و کمکهای اولیه بشری نیازمند بوده و با کمبود فرصت های امرار معیشت ، بی سرپناهی ، عرضه خدمات صحی ، وسائر خدمات همگانی دیگر روبرو بوده و ناشی از ان شدیدا متاثر می شوند که مستلزم انست تامساعدت های بشر دوستانه و رسیدگی های لازم به انها صورت گیرد.

مبنی

ماده اول :

این طرز العمل بتاسی از حکم مواد (6-54) قانون اساسی و متکی بر حکم مواد (28) و () قانون مکهبارزه با حوادث و مبعنتی بر پالیسی بیجاشدگان داخلی در جهت رسیدگی به وضعیت بیجا شدگان داخلی در حالات اضطراروضع گردیده است .

دولت جمهوری اسلامی افغانستان در حمایت و کمک به تمام بیجاشدگان داخلی و جوامع متاثر شده از بیجاشدگی رابدوش دارد تا در تمامی مراحل بشمول وضعیت خاص و حالات اضطراری رسیدگی لازم و مواظبت نماید .

ماده دوم :

این طرز العمل تامین کننده اهداف ذیل است :

- رسیدگی به نیازمندیهای اولیه و نگرانی های عاجل وضعیت بیجاشدگان داخلی .
- جلوگیری از وقوع حوادث ثانوی برای بیجاشدگان داخلی که ناشی از به وجود آمدن شرایط حالات اضطرار احتمال بوجود آمدن آن متصور باشد.
- کاهش دهی به اثرات ناگوار ناشی از وضعیت اضطراری.

اصطلاحات

ماده سوم:

مرحله اضطرار

عبارت از مقطع زمانی است که در آن زندگی، صحت و یا امنیت افراد متاثر شده و بیجا شده در معرض تهدید قرارگیرد.

حالات اضطرار

وضعیتی که در نتیجه آغاز یک بحران به میان آید که باعث تهدید شرایط عادی زندگی انسانها گردیده و مقابله با آن از توان مردم بعید باشد .

خطر

حالتی است که قوه ببار آوردن زیان و خسارات جانی و مالی از آن متصور باشد.

بیجا شده های اجباری

بیجا ساختن غیر قانونی که مبتنی بر قوانین ملی و بین المللی استوار نباشد ، منجمله اخراج اجباری .

اسیب پذیری

حالتی است که جامعه زیان و خسارات وارده از اثر خطرات طبیعی و غیر طبیعی و یا بروز وضعیت های اضطراری از لحاظ فیزیکی، اجتماعی و اقتصادی را متقبل گردد.

جلوگیری

اتخاذ تدابیری است که جهت متوقف ساختن حادثه و یا اثرات نا گوار وضعیت های اضطراری گرفته می شود .

تخلیه

دور ساختن انسانها و اموال از محل حادثه بمحلات مصئون ثانوی.

حادثه

از بین رفتن جدی وظایف یک اجتماع و یا مختل شدن آن که در برگیرنده تلفات، خسارات و اثرات ناگوار مادی، اقتصادی و محیطی گردد.

حوادث طبیعی

مصائب فاجعه باریست که سبب تخریب و پربشانی گردیده و تلفات و خسارات مالی و جانی را ببار می آورد.

کاهش خطر

کم شدن خطر و آسیب پذیری در جامعه که در چوکات شرایط گسترده انکشاف پایدار بدست آید.

پاسخدهی

ارائیه خدمات عاجل و رساندن کمک بمنظور نجات، کاهش اضرار صحی، مسئولیت به افراد نیازمند و متضرر.

کمکهای عاجل

کمکهای ضروری است که جهت پوشش نیازمندی های اولیه بیجاشدگان در وضعیت عاجل و اضطراری ارائه میگردد.

بیجاشدنیهای داخلی

کوچ نمودن غیر داوطلبانه یا اجباری، در داخل سرحدات شناخته شده یک کشور.

بیجاشدگان داخلی

اشخاص یا گروهی که بالاثر عوامل متعدد جنگها، حوادث طبیعی، فقر، بیکاری و سایر عوامل تهدید کننده دیگر مجبور به فرار و ترک منازل یا محلات بود و باش همیشگی شان گردیده اند.

اجتماعات متاثر شده از بیجا شده گی

اجتماعات و یا کسانی که از موجودیت بیجا شدگان داخلی متاثر شده اند.

ارزیابی وضعیت بیجا شدگان

عبارت از جمع اوری ارقام در مورد بیجاشدگان داخلی با تفکیک جنسیت، سن، و موقعیت آنها با توضیح نگرانی های حمایتی، نیازمندی های بشری و راه های حل احتمالی مخصوصا در وضعیتهای عاجل و اضطراری.

ماده چهارم:

عوامل اساسی بیجاشدن های داخلی

- تداوم جنگها و در گیری های مسلحانه.
- فقر گسترده که در افغانستان حدود هفت میلیون انسان در زیر خط فقر زندگی می نمایند.

- تهدیدات امنیتی.
- عودت های اجباری .
- حوادث طبیعی .
- کاهش محصولات ونبود فرصت های امرار معیشت .
- تنازعات منطوقوی وخشونت های عمومی .
- وقسما پروژه های انکشافی .

ماده پنجم:

تهدیدات،مشکلات وخطراتیکه بیجا شدگان داخلی در حالات اضطراری بان مواجه اند

- شیوع امراض .
- گرسنگی.
- بیکاری.
- زمستان سرد .
- نداشتن محل مناسب رهایشی.
- کمبود مواد غذایی ، غیر غذایی ومحروقات.
- عواید بیجا شده قطع میگردد.
- از انزوای اجتماع رنج میبرد .
- اطفال بیجاشده به کار روی جاده روی میاورد.

ماده ششم:

ضرورت بیجا شدگان داخلی در حالات اضطراری وورسیدگی به آنان در حد اقل (72) ساعت اول آغاز وضعیت شرایط اضطراری

- سرپنای موقت .
- موادغذائی وغیر غذایی بشمول البسه گرم.
- موادسوخت محروقاتی ووسایل تسخین.
- تیمهای سیار صحی وادویه .
- عرضه خدمات وتسهیلات ممکنه همگانی .

ماده هفتم:

اندازه و مقادیر مساعدتها برای هر فامیل بیجاشده در رسیدگی به حالات اضطراری

- مواد عذائی ضرورت سه ماهانه .
- اب نوشیدنی صحتی از منابع دوامدار.
- مواد سوخت شامل دویوجی ذغال یا یک خروار چوب، یکپایه بخاری.
- خدمات صحتی حسب ضرورت از طریق تیمهای سیار صحتی .
- کمپل یا لحاف دو تخته، البسه گرم چهارثوب، فرش پلاستیکی دو تخته، بوشکه اب یک پیپ پنجاه لیتره.

ماده هشتم:

تشخیص مستحقین و ارزیابی نیازمندی هابرای بیجا شدگان در وقایع عاجل و اضطراری

تشخیص نیازمندان ارزیابی ضرورتها برای بیجاشدگان در وضعیت و شرایط فوقالعاده و آسیب پذیر توسط تیم مشترک مشتمل از نمایندگان وزارتها، ادارات، دفاتر ملل متحد و موسسات غیر حکومتی کمک کننده در مشارکت با اداره ملی آمادگی مبارزه با حوادث تحت ریاست ورهبری وزارت محترم عودت مهاجرین با رعایت معیارات ذیل صورت می گیرد:

- ثبت نام بدون در نظر داشت سبب ومدت بیجاشدگی اجرا میگردد.
- در تثبیت بیجاشده وضعیت حقیقی افراد آسیب پذیر و نیازمند توضیح می گردد.
- در شناسائی و تثبیت بیجاشدگان داخلی بدون در نظر داشت قومیت ونژاد اجراء میگردد.
- حضور حداقل هفتاد فیصد نمایندگان در ترکیب هیات .
- حضور نماینده مردم ویا یکی دیگر از اعضای جامعه مدنی .
- تعداد یک فامیل بیجا شده حداقل سه نفر وحد اکثر هفت نفر بادر نظر داشت اینکه در ترکیب فامیل موجودیت پدرومادر ویا سرپرست در نظر گرفته شود.
- شدت آسیب پذیری بیجاشده در برابر سرما ویا سایر تهدیدات دیگر دقیقاً بررسی ودر نظر گرفته شود.
- از تکرار مساهدت برای بیجاشده جلوگیری شود.
- کارت شناخت برای هر فامیل بیجاشده توزیع گردد.
- انانیکه شرایط اسکان مجدد ویا بازگشت دوباره شان در محل اصلی شان فراهم شده ویا تعمد گردیده از فهرست مستحقین حذف شوند.

ماده نهم:

مراجع کمک کننده در رسیدگی به بیجاشدگان در هفتادو ساعت اول پس از آغاز مرحله اضطرار با ذکر وظایف ومسولیت های شان

1 - وزارت محترم عودت مهاجرین

- خوانواده ها و افراد بیجاشده را از طریق همکاری نهادهای زیربیط ارزیابی نموده وفهرست انرا غرض دریافت مساعدت آماده می سازد.
- محلات مصئون برای اجتماعات بیجاشدگان داخلی رافراهم وتامین می سازد .
- در جلب مساعدت هااجتماعات وجلسات را هم اهنگ میسازد.
- افراد نهایت اسیب پذیررا از جمع بیجاشدگان تفکیک ودر کمک رسانی انهارا الویت می دهد.
- حصول اطمینان از نبود خطر ماین ومهمات منفجر ناشده را در ساحات که قرار است بیجاشدگان در ان محل جابجا گردنددرهمکاری بادفاتر ماین پاکی یقینی میسازد.
- از طریق همکاری نهادهای امنیتی درتامین امنیت ساحات که قراراست در اختیار بیجاشدگان قرارگیرد اطمینان حاصل می نماید.
- درزمینه رفع مشکلات بیجاشدگان داخلی این وزارت نقش رهبری کننده دارد.
- در انتقال مجدد بعد از پوشش کمکها به محلات اصلی شان در صورتیکه محدودیت وموانع وجود نداشته باشددر همکاری با سایر نهادها رسیدگی به عمل می آورد.
- توزیع سرپنای موقت .
- انتقال وتنظیم برگشت در باره خانواده ها بعد از اینکه ساحه امنیت گردد.
- ارزیابی نیازمندی ها در همکاری مراجع ذیدخل .
- سروی عمومی بیجاشدگان برای هدف قراردادن طرح پلان پیشگیرانه عملیاتی رسیدگی به بیجاشدگان را بمنظور رسیدگی در حین سرما تکمیل نموده ودر دسترس دارالانشای کمیسیون عالی دولتی مبارزه با حوادث قرار میدهد.
- سایر مراحل وفعالیتهاى مربوط به بیجاشدگان داخلی چون کاریابی ،اسکان مجدد،فراهم اوری شرایط خاص وسهولتها برای بیجاشدگان،ایجاد شهرکهای قانونی ،تشبیت وشناسائی بیجاشدگان وتقسیم بندی انان به کتگوری های مختلف ،تنظیم عودت کنندگان قانونی به داخل کشور وغیره موارد کلیدی از وظایف اساسی وزارت عودت مهاجرین میباشد.

2 – کمیسیون عالی دولتی مبارزه با حوادث

- رهبری تمام جهات اساسی فعالیتهای اضطراری برای بیجاشدگان داخلی در مرحله اضطرار و وقایع عاجل .
- تصویب پلانهای پیشگیرانه عملیاتی و منظوری پالیسی های مرتبط به رسیدگی وقایع عاجل .
- بسیج مساعدت های خارجی.
- تصمیم گیری در حل معضلات بزرگ بیجاشدگان داخلی و خارجی .
- مدیریت وجوه مالی اضطراری و کاربرد و منظوری ان در رسیدگی بیجاشدگان داخلی در حین شرایط اضطراری.

3 – اداره ملی آمادگی مبارزه با حوادث

- اداره یک نهاد هم اهنگ کننده در جهت رسیدگی به نیازمندی های عاجل و کوتاه مدت برای بیجاشدگان ناشی از حوادث طبیعی ، غیر طبیعی و پاسخگوبه حالات اضطرار.
- پخش حالت اضطرار و فعال نگهداشتن مراکز عملیات اضطرار.
- انسجام تیمهای عاجل و واکنش سریع.
- هم اهنگ سازی نیازمندی اولیه به متضررین.
- تسهیل زمینه های همکاری با کمیسیون عالی دولتی مبارزه با حوادث در رابطه به تنظیم فعالیتهای اضطراری.
- اتخاذ آمادگی پیشگیرانه در پاسخدهی به بیجاشدگان در حین زمستان سرد در هم اهنگی وزارت عودت مهاجرین .
- پاکسازی خطر ماین در ساحاتیکه قرار است در ان بیجاشدگان جابجا شوند.
- مشارکت در سروی و تثبیت بیجاشدگان داخلی که نیازمند کمکهای اضطراری باشند.
- مشارکت در توزیع کمکها در وضعیت اضطراری ایکه الی {72} ساعت انجام شود .
- اداره در تمام امور رسیدگی به حوادث و برنامه های اضطراری موجود برای بیجاشدگان ناشی از حوادث در سطح مرکز و ولایت در هم اهنگی با وزارت عودت مهاجرین و سایر نهاد های زیربط کار مینماید .
- هم اهنگی در قسمت ارجاع پیشنهادات وزارت عودت مهاجرین بغرض مطالبه منابع اضطراری و امکانات از کمیسیون عالی دولتی مبارزه با حوادث راتسهیل می نماید .

4- وزارت امور داخله

- تامین امنیت محلاتی که دران بیجاشدگان استقرار دارند.
- زمینه های فعالیتهای یومیه را برای بیجاشدگان داخلی در محلات استقرارشان مساعد میسازد.
- بمنظور تثبیت هویت و راجستر بیجاشدگان داخلی به مقصد تامین نظم بهتر در تفاهم با وزارت عودت مهاجرین همکاری می نماید.
- تامین خدمات آتش نشانی وامبولانس.

5- وزارت صحت عامه

- عرضه خدمات صحی برای بیجاشدگان
- توظیف تیمهای سیار عرضه خدمات صحی
- پیشبینی امکانات صحی در رسیدگی به بیجاشدگان در جریان زمستان سرد .
- راه اندازی برنامه واکسین برای بیجاشدگان .
- جلوگیری از شیوع امراض.

6- وزارت احیا و انکشاف دهات

- تهیه آب آشامیدنی صحی برای بیجاشدگان .
- انسجام فعالیتهای حفظ الصحه محیطی.
- سهمگیری در پروسه های توزیع وسروی .
- سهمگیری در توجیه مساعدتها از امکانات دست داشته.

7- جمعیت هلال احمر افغانی

- شرکت در ارزیابی ضرورتها و نیازمندی های اضطراری بیجاشدگان.
- شرکت در پروسه توزیع در وضعیت اضطراری.
- ارائه کمکهای اضطراری بشمول کمکهای اولیه غذا و لباس.
- درخواست کمک از صلیب سرخ و فدریشن وهلال احمر در صورت ضرورت.
- بسیج رضاکاران در توزیع و کمک.
- عرضه خدمات صحی .

8- شاروالی ها

- تنظیم خدمات شهری بر ای بیجاشدگان در وقایع اضطراری.
- سهمگیری در سروی وتوزیع .

9- کمیته های ولایتی مبارزه با حوادث

- در راس کمیته های ولایتی والی قراردردو تمامی واحد های دومی وزارتها وادارات منحیث اعضای کمیته ووسایردفاتر ملل متحدوموسسات غیر حکومتی در سطح ولایت وظایف ومسولیتهای مشابه دارندتا در حالات اضطراروقایع عاجل به بیجاشدگان در مطابقت به این طرزالعمل اجراءت ورسیدگی بعمل اید.

10- دفاتر ملل متحد UNHCR- WFP- IOM- UNECIF- WHO درهماهنگی دفتراوچا

- مساعدتهای مواد غذائی وغیر غذائی.
- حمایت از عرضه خدمات صحی .

11- موسسات غیر حکومتی ()

- مساعدتهای مواد غذائی وغیر غذائی.
- مواد سوخت ووسایل تسخین .
- کمکهای صحی .

12- جامعه مدنی وتجار ملی

- ❖ بر طبق نیازمندی در مساعدتها وتوزیع سهم خواهد داشت .
- ❖ فعالیت های شان درحمایت بیجاشدگان از طریق شبکه ها ومیکانیزمهام اهنگ خواهد شد .

منابع

ماده دهم:

- ❖ امکانات امداد عاجل بشر دوستانه از منابع دفاتر ملل متحد.
- ❖ امکانات امداد عاجل بشر دوستانه از منابع دفاتر موسسات غیر حکومتی .
- ❖ امکانات امداد عاجل بشر دوستانه از منابع وزارتها وادارات دولتی .
- ❖ امکانات امداد عاجل بشر دوستانه از منابع سره میاشت .
- ❖ امکانات منابع مالی از بودجه اضطراری دولت جمهوری اسلامی افغانستان .

❖ انکانات منابع امداد عاجل بشری از منابع خارجی و تمویل کنندگان بر طبق ضرورت .

❖ کمکهای متوقعه جامعه مدنی و تجار ملی .

ماده یازدهم:

تمام مساعدتهای بشری در مطابقت به اصول بشر دوستی انجام شده و بدلائل سیاسی و نظامی هیچ نوع برخورد و عمل کرد صورت گرفته نمی تواند.

ماده دوازدهم :

از تحقق و تطبیق فعالیت های که باعث دائمی شدن کمپهای موقت گردد منچانب مراجع زیربط که در امور رسیدگی به بیجاشدگان به نحوی کار مینمایند جدا جلوگیری بعمل آید.

ماده سیزدهم :

تطبیق این طرز العمل توسط کمیسیون عالی دولتی مبارزه با حوادث نظارت و توسط وزارت عودت مهاجرین و اداره ملی امدادگی مبارزه با حوادث هماهنگ میگردد.

ماده چهاردهم :

این طرز العمل در (14) ماده ترتیب و بعد از منظوری مقام عالی کمیسیون مبارزه با حوادث قابل اجرا و تطبیق میباشد.

ومن التوفیق